

י"ז אדר א' ה'תשע"ו 26.2.16

מגזין מס' 369

שבת פרשת כי תשא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב



ג"ח

החייך כסנא

## רב חובל בכל מזג אויר

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב קלב

ים החיים, כל הזמן דינמי, משתנה וסוער. פעם טוב לי - פעם רע לי, פעם מבין - פעם לא מבין, פעם מרגיש - פעם אדיש, כל הזמן יש תנודות - 'רצוא ושוב', נשימה ושאיפה, גאות ושפל. כל הזמן שינויים, והעיקר - באופן בלתי צפוי. לכן צריך להיות רב חובל יציב עם תוקף, אורך ורוחב הדעת - דעת בעיקר והיסח הדעת מהטפל, בכל הנוגע ללבושי הנפש, מחשבה דיבור ומעשה.

בקרו אותנו באתר

המחודש [www.tanyaor.com](http://www.tanyaor.com)

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התניא



עזרה ראשונה לנפשו



לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

**בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע אחד בלבד מידי יום חמישי בשעה 21:15 בדיוק! במושב חמד שבמרכז הארץ, על הכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה. השיעור גם משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: [www.tanyaor.com](http://www.tanyaor.com). התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:30, תפילת ערבית בשעה 21:00) במושב חמד, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.**



[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

## עונג שבת

אחד המוטיבים העיקריים ביום השבת הוא העונג, כדברי הנביא: "וקראת לשבת עונג". הלכות רבות נאמרו סביב נקודה זו של העונג בשבת. מכאן למדנו, כי העונג מבטא במידה מרובה למדי את מהותה של השבת.

מהו העונג? אנו רואים שאנשים מתענגים מדברים רבים ושונים: זה מתענג מאוכל; השני ממוסיקה; השלישי מציור; הרביעי מדברי חכמה; וכך הלאה. לכל אדם דברים מיוחדים שגורמים לו הנאה ועונג.

ונשאלת כאן השאלה: למה יש הבדלים כה רבים ולעיתים גם קיצוניים (דבר שנחשב עונג מופלא לזה, מהווה מיטרד בלתי נסבל לחבירו) בין הדברים המענגים את בני האדם? למה לא ייהנו מהם הכול בשווה?

### העונג מבטא הפנימיות

מוסבר בתורת החסידות, שהעונג נובע מכך שהנפש באה לידי ביטוי. כאשר אדם יכול לבטא את נפשו בדבר כלשהו, הדבר הזה גורם לו עונג. ומשום כך יש הבדלים אישיים עצומים בסוגי העונג, שכן נפשותיהם של האנשים שונות זו מזו. אדם שנפשו גשמית וחומרית יותר, יתענג יותר מאוכל ומדברים גשמיים וחומריים, כי בהם תבטא נפשו ביתר קלות. לעומתו, אדם שנפשו רוחנית וזכה יותר, היא לא תתענג כל כך מאוכל ומהנאות גשמיות, כי בזה לא תוכל להתבטא כל כך; היא תתענג מדברים רוחניים יותר, כמוסיקה או דברי חכמה וכדומה.

העונג מבטא איפוא את עצם נפשו של האדם ואת פנימיות מהותו. כשהוא עושה דבר שהוא באמת רוצה לעשות, לא בגלל אילוצים שונים - קרי: כאשר נפשו יכולה להתבטא בלי שום הפרעה - או אז הוא מתענג באמת.

העונג קשור גם כן לשלימות וסיום הדברים. הצייר, כשהוא עוסק במלאכת הציור, אינו מתענג כל-כך. העונג הגדול בא אחר-כך, לאחר שהוא מסיים את הציור, שוטף את ידיו, יוצא מהאווירה שתחת השראתה צייר, חוזר אל עצמו ומביט בציור - אז הוא חש את העונג הגדול ממעשי ידיו.

סיכומם של דברים: כאשר האדם מגיע אל עצמו ואל עצמיותו ויכול לבטא את נפשו ואת פנימיות אישיותו - זהו העונג.

### מהותו של יהודי

כל הדברים הללו באים לידי ביטוי בשבת. בשבת ימי הבריאה הקב"ה כביכול יצא מ'עצמו' ועסק במלאכת הבריאה. הוא צמצם את אורו האין סופי כדי לברוא עולמות ונבראים. ומזה אין כל כך עונג, כיון שאין בזה ביטוי של העצמיות. רק כשהושלמה מלאכת הבריאה, כאשר "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם", והקב"ה חזר כביכול אל 'עצמו', אל עצמיותו - או אז "שבת וינפש" - אז נהיה העונג הגדול.

וכשם שזה היה אצל הקב"ה, כך זה קורה מדי שבת גם בבריאה. ביום השבת קורה (כמבואר בקבלה ובחסידות) מה שמכונה 'עליית העולמות'. כל העולמות, העליונים והתחתונים, עולים ונכללים ("ויכולו" - מלשון כליון והתכללות) במקורם הראשון. סרים, כביכול, כל ה'אילוצים' וכל ההגבלות שקיימים בששת ימי החול ואז יכול כל דבר לבוא לביטוי העצמותי והפנימי. ולכן בשבת יש עונג כה גדול.

וכשם שבשבת יש עלייה בכל העולמות, כך צריך גם האדם להתעלות ביום השבת מכל הדברים שבהם הוא

עוסק בששת ימי המעשה ושאינם מבטאים את מהותו האמיתית ואת עצם נשמתו. בשבת צריך היהודי להניח לנפשו ולפנימיותו להתבטא ללא הגבלה, שאז הוא מגיע אל העונג האמיתי. ולכן צריך יהודי לנצל את השבת לענינים שבקדושה – רוחני, שכן זוהי מהותו האמיתית).  
(מתוך האתר [chabad.org.il](http://chabad.org.il))

אחד העקרונות היסודיים, שעליהם בנויות הקבלה והחסידות, הוא, שהקב"ה לא רק ברא את העולם, אלא שהוא מחייה את העולם בכל רגע ורגע. קיומו וחיותו של העולם בכל עת ובכל שעה נובעים מהשפע האלוקי ששופע מאת הקב"ה. שפע זה, אף שאיננו רואים אותו בעין הגשמית, הוא המפעיל למעשה את כל המתרחש בעולמנו, מהדבר הפשוט ביותר ועד גורלם של עמים ומדינות.

השפע האלוקי הזה אינו שווה בימות החול ובשבת. ביום השבת מאיר בעולם שפע אלוקי מיוחד במינו, שאינו דומה כלל לזה שמאיר בימות החול, ומכאן ייחודה וקדושתה של השבת.

את השוני בין יום השבת לששת ימי החול אנו רואים בבהירות בסיפור הבריאה. בששת ימי הבריאה אמר הקב"ה את המאמרות שבאמצעותם נבראו הברואים השונים, ואילו ביום השבת הוא לא דיבר. תורת החסידות לומדת מכך, שבששת ימי החול נובעת חיותו של העולם מ'דיבורו' של הקב"ה, ואילו בשבת נובע השפע האלוקי מבחינת 'מחשבתו'.

ההבדל הבולט בין הדיבור למחשבה הוא, שהדיבור נועד לזולת ואילו המחשבה היא לאדם עצמו. במילים אחרות: המחשבה משקפת את האדם עצמו, בעוד שבדיבור מתגלה רק מה שהאדם רוצה להעביר מעצמו לזולתו. כלומר, שבדיבור מתגלה רק חלק מצומצם ומוגבל מאישיותו של האדם הבאה לידי ביטוי במחשבתו. דיבור מסמל איפוא – צמצום והגבלה של השפע; ואילו מחשבה מסמלת גילוי וחוסר-הגבלה.

כשאנו אומרים שבימות החול ניזון העולם מ'דיבורו' של הקב"ה, פירוש הדבר, שבימות החול מאיר בעולם שפע אלוקי מוגבל ומצומצם. הקב"ה אינו מגלה את עצמו כפי שהוא, אלא 'מלביש' את עצמו ב'לבושים' שונים המגבילים ומצמצמים את אור שפעו העצמותי. צמצומים והגבלות אלה מרומזים גם בשם 'אלוקים' שבו ברא הקב"ה את העולם.

אולם ביום השבת נאמר: "ויכל אלוקים", ומסבירה תורת החסידות, שבשבת כלו הצמצומים וההגבלות המרומזים בשם 'אלוקים' וב'דיבור'. החיות של העולם בשבת נובעת מבחינת ה'מחשבה' הרומזת לגילוי בלתי מוגבל ובלתי מצומצם. במילים פשוטות: בשבת מתגלה בעולם הקב"ה בעצמו, בלי הצמצומים וההגבלות שקיימים בימות החול, וחיותו של העולם בשבת באה ממנו עצמו.

(מתוך האתר [chabad.info](http://chabad.info))

## הסיפור השבועי

### הלבנה הסודית

"לסגור את בית הכנסת!?"

השאלה הזו התפרצה מפייהם של יהודי העיירה בזעזוע רב. "גרוע מזה", אמרו יודעי דבר, "הם שואפים להפוך את הבניין לתאטרון!". השומעים לא האמינו למשמע אוזניהם.

השנה תרצ"ב (1932). הקומוניסטים מיישמים בדורסנות את האידאולוגיה הכפרנית שלהם. הם מצרים את צעדיהם של שומרי המצוות, סוגרים בתי כנסת, תלמודי תורה, ישיבות ומקוואות, ומבקשים לגדוע כל זיקה בין העם היהודי לאלוקיו.

עכשיו הגיע תורו של בית הכנסת בקרסנוסטב שברוסיה הלבנה. על ביצוע המשימה הופקד ברנש מקומי, גוי ושמו ליאוני.

היהודים ההמומים מן הגזרה פנו לנשק היחיד שנותר בידיהם: תפילה לבורא העולם. בערב ראש חודש אדר התכנס מניין יהודים בבית הכנסת. הם צמו והתפללו שמזימותיו של ליאוני יסוכלו. תפילותיהם קרעו שערי שמים.

אך הקומוניסט לא התרשם מן התפילה, והחל לנקוט צעדים ממשיים לקראת ביצוע מזימתו. הוא כינס את יהודי העיירה בבית הכנסת כדי לשכנעם בצורך להסב את הבניין הנאה לתאטרון.

לאחר מכן סייר במבנה עם חבריו למפלגה, ובשביעות רצון גדולה הסביר להם שבימת בית הכנסת הולמת ביותר בימת תאטרון, ואף לא יידרשו שינויים גדולים במבנה הקיים.

בתום הכינוס נערכה 'הצבעה'. רבים מיהודי העיר כבר השתייכו לתנועה הקומוניסטית, והם הצביעו בעד

התכנית ההרסנית. ליאוני היה מרוצה. רוב המתכנסים תמכו בדעתו, למגינת לבם של שומרי המצוות. הללו יצאו מבית הכנסת אבלים. הסכנה לשלום בית הכנסת נעשתה מוחשית יותר ויותר.

אלא שלמחרת רעשה העיירה. ליאוני נתפס בידי המשטרה החשאית והואשם בפלילים. האיש נלקח למעצר לאור היום, בלב השוק, לעיני התושבים. מאז לא נראה עוד, ואיש לא ידע מה עלה בגורלו.

יהודי העיר נשמו לרווחה. ליאוני היה הרוח החיה מאחורי המזימה הזדונית, וכעת התרופף החבל מעל צווארם.

אך יום אחד התגלה פן מסתורי לפרשייה הזאת. זה היה בעת ביקורו הקבוע של ר' אהרן חזן, אחד מיהודי העיירה, בקבר סבו, הרב משה הכהן רפפורט, ששימש רב העיירה, והיה דור שמיני ל'שפתי כהן'.

מדי פעם נהג חזן לסור לחלקת הקבר ולהשתפך בתפילה. סיבות לתפילה לא חסרו לו. מנת הסבל שהשלטון האכיל את היהודים גדלה והלכה מיום ליום. הוא עמד שם ופרץ בבכי משתפך.

לפתע קלטו עיניו הדומעות לַבְּנָה מונחת על המצבה, ועליה חקוקות מילים לא ברורות. מעולם לא נתקל בה קודם לכן, ואין ספק שהיא הונחה שם בעת האחרונה. הוא ניסה לפענח את הכתוב על האבן, לשווא. הכתב היה בלתי ניתן לזיהוי.

כעבור חודשים נזדמן לר' אהרן לשוחח עם ר' משה מניאטינר, חסיד קשיש של האדמו"ר מטריסק, ובין הדברים סיפר לו ר' אהרן על הַלְבְּנָה המוזרה. החסיד התחייך. "אספר לך", אמר.

זה היה כאשר ר' משה התגורר במניאטין, הסמוכה לקרסנוסטב. במקום שלטה פריצה מרשעת ואכזרית, שהיתה מלאה שנאת ישראל ומיררה את חייו. כאשר המצב נעשה בלתי נסבל, נסע אל רבו.

הוא תינה לפני הרבי את צרותיו, ואת נחת זרועה של הפריצה האנטישמית. "באו מים עד נפש", חתם בקול בוכים.

"עשה מה שאומר לך", אמר לו הרבי, "אך אני מבקש ממך שלא לספר על כך לאיש". ר' משה האזין היטב לדברי הרבי, ונפרד ממנו לשלום.

כשהגיע לביתו נטל לְבָנָה, ובעזרת מסמר חרט עליה את שמה של הפריצה ואת שם אימה. בליל יום חמישי, כאשר הסיק את התנור לאפיית חלות השבת, הניח את הלבנה בתוך התנור – כמצוות רבו, בעודו מכוון כוונות על פי הקבלה, כפי שרבו הקדוש פירט באוזניו.

בכל משך הזמן שאשתו לשה והכינה את החלות עמד ר' משה שקוע בכוונות הטמירות. לפתע נשמעו מהלומות חזקות על דלת הבית וקטעו את ריכוזו. בעקבות הדפיקות באו קריאות: "מושקה! פתח מיד!".

בפתח עמד המשרת של הפריצה. הוא היה מבוהל ונסער. "תן לי בבקשה חומץ", אמר בבהילות, "הפריצה חשה ברע והרופא ציווה עליי להביא חומץ. אנא, מהר!". ר' משה עשה כמבוקשו.

למחרת בבוקר באה הבשורה: הפריצה המרשעת נפחה את נשמתה.

"כעת", שח ר' משה באוזני ר' אהרן חזן, "משראיתי את הרשע הזה, ליאוני, זומם לגזול את בית הכנסת ניסיתי את ה'סגולה' הזאת שוב. כתבתי על לְבָנָה את שמו של ליאוני ואת שם אימו, הכנסתי לתנור, כיוונתי את הכוונות, ו...את סוף הסיפור אתה כבר יודע בעצמך"...

ר' אהרן חזן נרעש למשמע הדברים. כעת הבין מהי הלבנה ומה החריטה המוזרה שעליה. "וכיצד הגיעה הלבנה אל קברו של סבי?", שאל.

ענה החסיד הישיש: "הרבי ציווה עליי שלא להשליך את האבן לאחר השימוש, אלא להניח אותה על קברו של צדיק. מאחר שכאן לא קבור אדמו"ר, החלטתי להניחה על קברו של סבך, הרב".

(על-פי הספר 'המאבק והניצחון')

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע תב"ד)

# התחדשנו!

## בוטאו לבקר באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

## ”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

## נקודות עיקריות בפרשת כי תשא

לעשות כמתכונתו לשום תכלית אחרת, לבד השימוש בו לשם קדושת המשכן. העובר על הציווי דינו כרת.

### קטורת הסמים, הכנתה ושימושה

פעמיים בכל יום יעלה הכהן קטורת על מזבח הזהב (מזבח הקטורת). את הקטורת, מצוה ה', יש להכין מאחד עשר סממנים (בהם נטף, שחלת, חלבנה, לבונה זכה וכו'), אותם יש לשחוק היטב ולערבם בתערובת אחת. הכנת קטורת זו במתכונתה שלא לצורכי הקטרתה במשכן אסורה גם היא באיסור חמור, והעושה כמוה לצורך הרחה וכדומה דינו כרת.

### בצלאל ואהליאב

ה' מצוה את משה להעמיד את בצלאל בן אורי בן חור משבט יהודה בראש עושי מלאכת המשכן על כליו וכל נספחיו. ולצידו, לעזר לו, ימונה אהליאב בן אחיסמך משבט דן. רוח חכמה, בינה ודעת שמיימית תשרה על השניים במיוחד לשם ביצוע משימתם הקדושה כנדרש.

### קדושת השבת ושמירתה

עתה, בסמוך לציווי הקמת המשכן, מצוה ה' את משה אודות קדושת השבת ושמירתה. יום השביעי הינו יום מנוחה ושבתה מכל מלאכה, גם ממלאכת הקמת המשכן. הקב"ה מכנה את השבת ”אות ביני וביניכם”. השבת מסמלת את הקשר העצמי בין בורא שמים וארץ (שכילה מלאכתו ושבת ביום השביעי) לבין עם ישראל, העם הנבחר.

### מניין ישראל באמצעות מצות מחצית השקל

אף שפרשת חטא העגל, אודותיה נלמד בהמשך הפרשה, הביאה מגיפה על עם ישראל, מכל מקום, חיבתם של ישראל עודנה קיימת לפני הקב"ה. עתה, לאחר שסלח להם, מצוה ה' את משה למנותם משום חיבתם. לשם כך, על משה ליטול מטבע ששווייה מחצית השקל מכל בן ישראל מבן עשרים שנה ומעלה (תרומה המיועדת ליציקת אדני המשכן ולכפרה על חטא העגל) ובאמצעות ספירת המטבעות יודע גם מניינם.

### כיוור הנחושת

ה' מצוה את משה אודות פרטי כיוור הרחצה, פריט קודש נוסף למשכן (מלבד הארון, המזבחות, המנורה, השולחן וכו'), אודותם למדנו בפרשות הקודמות). הכיוור, עשוי נחושת, יוצב בין אוהל מועד לבין המזבח החיצון על גבי כן (=רגל, בסיס), עשוי אף הוא נחושת. בכיוור יטהרו הכהנים ידיהם ורגליהם, קודם עבודתם במשכן.

### שמן המשחה, הכנתו ושימושו

כאמור בפרשה הקודמת, פרשת תצוה, הכנת המזבח וכל כליו וכן הכנת אהרן ובניו הכהנים לקדשם לעבודת הקודש, ייעשה ע"י משיחתם בשמן מיוחד, 'שמן המשחה'. ה' מצוה את משה אודות הכנת השמן, ומפרט פרטי החומרים השונים מן הצומח (ראש מור דרור, קינמון, קנה בושם, קידה ושמן) וכן את הכמויות הנדרשות להכנתו. ומוסיף ה' ומזהירו כי אין למשווח זרים בשמן זה וכי אין

## לוחות הברית

של משה יקים לו תחתם עם חדש.

משה אינו מסכים בשום פנים ואופן באומרו כי השמדת העם תהווה חילול ה' בעיני כל העמים. הוא מתחנן לפני ה' כי יחוס על עמו ובתוך הפצרותיו הוא מזכיר גם את זכות האבות – אברהם, יצחק ויעקב. תפילתו מתקבלת והקב"ה חוזר בו מכוונתו להורגם.

## שבירת הלוחות והחזרת הסדר על כנו

בי"ז בתמוז, ארבעים יום לאחר עלייתו (בז' בסיון) אל ההר, יורד משה מהר סיני ובידיו לוחות הברית. למרגלות ההר מקבל את פניו תלמידו הנאמן, יהושע בן נון, הממתין שם כבר ארבעים יום לשובו. אף שכבר הודיעו ה' כי חטא העם, בכל זאת, בהתקרבו למחנה, מתחלחל משה למראה המחולות סביב העגל ומשליך בכעסו את הלוחות האבן מידי ויהם מתנפצים אל הקרקע.

מיד בהכנסו למחנה משליט משה סדר. הוא משמיד את עגל הזהב ומבקש מאהרן אחיו הסברים. אהרן מגולל בפניו את אשר אירע, ומסביר כי הדברים יצאו משליטתו. אזי נעמד משה בשער המחנה ומכריז: "מי לה' אלי!" לקריאתו מתקבצים ובאים אליו בני לוי, ובפקודתו יוצאים הם להרוג בחרבותיהם בעוברי העבירה מבלי לחוס על ידידים וקרובי משפחה. באותו יום נהרגים כ-3,000 מעובדי העגל.

## הלוחות השניים וקרינת עור פני משה

למחרת, בי"ח בתמוז, שוב עולה משה אל ההר, ושוב מבקש הוא את סליחת ה' לעמו. בהקריבו עצמו בעבור הצלת העם מוסר משה את נפשו, באומרו אשר באם לא יתרצה ה' לסלוח – הרי שמבקש הוא כי ימחה שמו מן התורה. ה' מתרצה לתחנוני משה ומצוהו לפסול במו ידיו שני לוחות אבן חדשים, עליהם יחרוט משה בעצמו את עשרת הדברות. אולם בנוגע לחטא העגל, מוסיף ה', הרי שעונשם של ישראל יפרע מהם מעט מעט במהלך כל

בתום מעמד קבלת התורה על ידי משה, נותן הקב"ה בידיו את שני לוחות האבן המרובעים – "מעשה אלוקים המה", עליהם חרותים (באבן הלוחות מינה וביה) עשרת הדברות – "והמכתב, מכתב אלוקים הוא".

## חטא עגל הזהב

אף שבני ישראל יודעים מראש כי משה עתיד לשהות במרומי ההר ארבעים יום, בכל זאת, כיון שאינם יודעים אשר יום עלייתו אל הר סיני אינו מן המניין, נופלת אצלם טעות בחישוב הימים [טעותם נובעת מכך שאינם יודעים אשר ארבעים הימים (שנמנו כיממות שלימות – לילה ויום, לילה ויום), החל מניינם רק מן הלילה שלאחר יום עלייתו למרום]. לכן בהגיע יום הארבעים, ומשה מבושש לבוא לפי חישובם המוטעה, חוששים בני ישראל לגורלו ואמונתם בו ובשליחותו האלוקית מתערערת ונסדקת.

כדרכו בכל שעת מבחן, מתחיל המון הערב רב (שנספחו לבני ישראל ביציאתם ממצרים) להסית את העם, ורבים מתקהלים על אהרן בדרישה לתחליף אלילי תחת אמונתם בה' ובמשה עבדו. אהרן, שיודע היטב כי טועים הם, חושש מהבאות ומנסה בכל דרך להרוויח זמן. הוא שולח אותם לקבץ כמויות זהב גדולות, אותן הוא משליך אל האש, ויוצר עגל זהב אלילי. אולם את שעת הקרבת העולות והשלמים לעבודה הזרה וכן את המחולות והאכילה והשתיה סביב עגל הזהב דוחה הוא ליום המחרת.

## תחנוני משה משיבים חרון אף ה'

שעות ספורות קודם רדתו מהר סיני, פונה ה' אל משה בדברים קשים: "לך רד, כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים". משה עומד לרדת מגדולתו בשל מעשי הערב רב שסופחו מדעתו אל העם בצאתו ממצרים. ה' מודיעו אשר בדעתו להרוג את עם ישראל כולו ומציע כי מצאצאיו



הדורות עד אחרית הימים.

אך בינתיים על החוטאים להיענש: מגיפה קשה מפילה בעובדי העגל חללים נוספים; ניטלים מן העם הכתרים המיוחדים שקיבלו במעמד הר סיני; גם גילוי השכינה שליוותה אותם בדרכם במדבר מסולקת מעליהם ומעתה יוליכם מלאך ה' בלבד. העם מתאבל על חטאו ועל הסתלקות השכינה.

עוד בהיותו על ההר מנסה משה לבטל גם את גזירת סילוק השכינה מן העם ומבקש מה' שיראהו את כבודו. הקב"ה מתרצה גם לבקשותיו אלה ומלמדו את סדר תפילת י"ג מידות הרחמים, על ידה יעבירו בני ישראל מעליהם קיטרוגים בכל עת צרה וצוקה. כמו כן מזכהו ה' בראיית כבוד השכינה (רק מאחור – "כי לא יראני האדם וחי")

בעקבות חטא העגל אין יכול משה לשכון עוד בתוך מחנה ישראל [גם לא לאחר יום הכיפורים (היום בו נעתר ה' לתחנוניו, באומרו "סלחתי כדברך"]. ובו ביום קבלו ישראל את הלוחות השניים שהוריד משה מן ההר), והוא קובע את אהלו מחוץ למחנה. מעתה, כל אימת שיעשה משה את דרכו אל אהלו יהיו פניו קורנות באור אלוקי, ועל פתח אהלו יהיה חונה עמוד הענן כאות לחזרת גילוי

השכינה בישראל. אמנם רק יהושע תלמידו הנאמן יהיה מורשה לשהות בתמידות אצל אוהל משה.

### לוחות כפליים לתושיה

בר"ח אלול עולה משה בפעם השלישית אל ה', והפעם, ברדתו מן ההר, מביא הוא עימו את שני לוחות האבנים מעשה ידיו. ה' מתרצה לבקשתו החוזרת של משה ומבטיחו שוב כי בני ישראל יגרשו בניסים גדולים את יושבי הארץ ויירשוה, בתנאי שישמרו את מצוות ה'.

טרם ירדת משה מן ההר עם הלוחות השניים, שב ה' ומזהיר את העם פן ילכו בדרכי גויי הארץ ואיליהם. וחוזר ומזכיר את המצוות שנצטוו בהן העם: חג הפסח, הקרבת בכורות בעלי חיים, קדושת השבת, קדושת שנת השמיטה, חג השבועות, מצות העליה לרגל בשלושת הרגלים (פסח, שבועות וסוכות) ומצות הביכורים.

ביורדו מן ההר קורנות פני משה מאור קדושת ה' השורה עליו. בני ישראל המסונוורים מאור פניו יראים מלקרב אליו, אך משה מקרבם ומוסר להם את דברי ה'. בסיימו את דבריו חוזר משה ועוטה את המסווה על פניו. מעתה, יסיר משה את המסווה רק בשעת גילוי שכינה, ולכשיסיים את העברת המסרים האלו ללוחות לבני ישראל יחזור ויעטהו על פניו.

**עזרו לנו,**  
להמשיך בעשייה!



טל' 052-5675770



עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

# דוקא השבירה מצמיחה דרגה נעלית יותר

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

**"כי תשא את ראש..."**

פרשת כי תשא נפתחת בהרמת קרן ישראל – "כי תשא את ראש בני ישראל", אבל בהמשך הפרשה מסופר דוקא על ירידה גדולה של ישראל – חטא העגל. איך יתכן שענין חמור כזה, ראש ושורש לכל החטאים, חטא שגרם ירידה גדולה לעם ישראל ולעולם כולו, יופיע בפרשה ששמה 'כי תשא', והלוא זהו הפך גמור מנשיאת ראש? גם פרטים שונים בפרשה דורשים ביאור. בהמשך לחטא העגל מתארת התורה את מעלתם של הלוחות הראשונים – "מעשה אלוקים המה, והמכתב – מכתב אלוקים הוא". לכאורה, מתאים יותר לספר אודות פרטי הלוחות בפרשת משפטים, בה ציווה הקב"ה את משה לעלות להר סיני ולקבל את הלוחות, ולא כאן, בפרשתנו העוסקת בחטא העגל. כמו כן יש להבין מדוע קרן עור פניו של משה דוקא כאשר ירד עם הלוחות השניים, ולא כשהביא את הלוחות הראשונים?

**התמימות, אבדן התמימות והתיקון שע"י התשובה**

פרשת כי תשא מקפלת בתוכה את השלימות של כל עניני העולם, על שלושת השלבים שבהם: ההתחלה, האמצע והסוף. ההתחלה של כל דבר היא כפי שהדבר בא מצד הקב"ה. לאחר מכן בא הדבר בתוך גדרי הבריאה, שאז תיתכן גם ירידה שבאה מצד הבריאה (האמצע). אולם בסופו של דבר מגיעים אל השלב השלישי – העלייה הסופית.

לכן נקראת הפרשה 'כי תשא', שכן בזה מגלה התורה את התוכן הפנימי של כל הענינים. גם הירידה הגדולה ביותר, כמו הירידה שנגרמה בעקבות חטא העגל, היא

ירידה לצורך עלייה, והיא מביאה בעקבותיה את העלייה הגדולה.

**יתרון האור הבא מן החושך**

חז"ל אמרו: "לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה". כמו כן נאמר: "לא היו ישראל ראויין לאותו מעשה". חטא העגל, שגרם ירידה כה גדולה, נועד בסופו של דבר להביא את ישראל לעלייה גדולה עוד יותר.

לכן הפרשה מדגישה את מעלתם של הלוחות הראשונים. הדרגה העליונה הזאת היא שלב ההתחלה, כפי שהדברים באים מצד הקב"ה. לאחר מכן באה הירידה שנוצרת על ידי הבריאה, אבל דוקא על ידי כך מגיעים לעלייה הגדולה של הלוחות השניים.

**מעלת הלוחות השניים על הראשונים**

הקב"ה אמר למשה רבנו: "אל תצטער בלוחות הראשונים, שלא היו אלא עשרת הדיברות לבד; ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות, מדרש ואגדות... כפליים לתושייה". ועוד אמרו חז"ל: "אלמלא לא חטאו ישראל, לא ניתן להם אלא חמישה חומשי תורה וספר יהושע בלבד". מכאן שדוקא החטא הביא את השפע הגדול של התורה שלא ניתן קודם לכן.

העלייה הגדולה שבאה בלוחות השניים התבטאה גם בכך ש"קרן עור פני משה". מכיון שמשה קיבל אז גילוי חכמה נעלה ביותר, השתקף הדבר בקרני הוד, בדוגמת "חכמת אדם תאיר פניו". עלייה גדולה זו היא ההכנה לעלייה השלימה שתבוא בגאולה השלימה בקרוב ממש.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ספר השיחות' תשנ"ב כרך ב')

## חסידות על הפרשה כי תשא

את השבת. כלומר, על ידי עבודתם הם 'ממשיכים' תוספת קדושה ביום השבת, יותר ממידת קדושתה מצד עצמה.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 81)

### להשפיע מן המיטב גם לשרוי בחושך ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו בהר סיני שני לוחות העדות (לא, יח)

מתן הלוחות למשה היה ביום הארבעים לעליית משה להר, כשגמר הקב"ה את לימודו עמו ("ככלותו"). הרי שעד יום הארבעים למד הקב"ה עם משה, ורק אז נתן לו את הלוחות.

לפנינו לימוד נפלא: בני ישראל עשו את העגל ביום הל"ט (39) לעלייתו של משה להר. נמצא שגם לאחר שעשו את העגל עדיין הקב"ה למד עם משה את התורה (כדי ללמדה אחר כך לישראל), וכמו כן מסר לו אז את הלוחות כדי שימסרם לבני ישראל!

ללמדנו: מחובתנו להשפיע על הזולת בעניני תורה ומצוות גם כאשר מצבו הרוחני רחוק מלהיות כדבעי (כראוי).

(ליקוטי-שיחות, כרך יא, עמ' 179)

### מעלה עליונה יותר – מחייבת יותר ושמרו בני-ישראל את השבת (לא, טז)

אמרו רז"ל (בבא קמא נ): "הקב"ה מדקדק עם סביביו (צדיקים הדבקים בו, רש"י) אפילו כחוט השערה". כלומר, אדם שנמצא במעלה עליונה יותר – צריך להיזהר יותר במעשיו.

אי לזאת, ביום השבת, כשכל ישראל שרויים במעלה עליונה יותר, שהרי ניתנת להם אז נשמה יתירה, מצווים הם במשנה זהירות. לכן מזהיר הכתוב – "ושמרו בני ישראל את השבת": ביום השבת צריכים להישמר ולהיזהר בתורה ובמצוות יותר מבשאר ימות השבוע.

(אור התורה כרך ו, עמ' א'תתקס-סא)

### להוסיף בקדושת השבת ושמרו בני-ישראל את השבת לעשות את השבת (לא, טז)

הכתוב מלמדנו שיש שתי בחינות בשבת: הראשונה – "ושמרו בני ישראל את השבת", היינו שקדושת השבת קיימת מצד עצמה, וצריכים רק לשמור עליה. על בחינה זו אמרו רז"ל (ביצה יז) "שבת מיקדשא וקיימא" (השבת – קדושתה קיימת).

השנייה – "לעשות את השבת", שישראל "עושים"

בקרו אותנו באתר החדש  
[www.tanyaor.com](http://www.tanyaor.com)  
 וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:  
 בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפש

תניא  
 מודעות  
 עצמית  
 ביהדות

YouTube f

## שבת שלום!!!

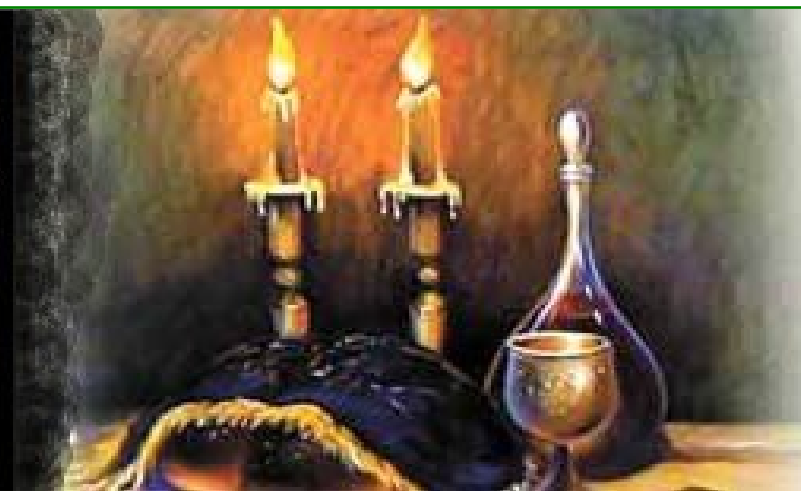
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי  
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב  
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

[tanyaor4u@gmail.com](mailto:tanyaor4u@gmail.com)



הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך  
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
18:12	16:58	י-ם
18:13	17:13	ת"א
18:12	17:04	חיפה
18:14	17:16	ב"ש



נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון